

Avrupa'daki İslamofobinin altındaki neden

01.11.2020

Amuran: Bu söyleşiyi hazırlarken 6.8 büyüklüğünde bir deprem haberi ajanslara düştü. Depremın sonuçları hepimizi sarstı. Oysa Perşembe günü 29 Ekim Cumhuriyet Bayramını coşkuyla heyecanla kutlamıştık. Depremden zarar görenlere geçmiş olsun diyoruz.

Cumhuriyet Bayramının yıllar içinde anlamı daha da büyüyor ve derinleşiyor. Cumhuriyet'in ilanı yalnızca kurulan bir devletin adı değildir, devletin kimliğinin de ilanıdır. Cumhuriyet'in içinde o dönemin koşullarıyla demokrasi vardır, somut örneği Meclis'tir. Bağımsızlığı önceliklidir. Kurtuluş savaşı vermektedir. O dönemden bugüne gelişen süreçte inişli çıkışlı siyasi mücadeleler verilmiştir ama sosyal ve laik bir devlet olan Türkiye Cumhuriyeti'nin dinamizmi bütün zor koşullara rağmen daha da ivme kazanacaktır.

Bugün dünyamızda değişen koşullarla birlikte bir taraftan popülist politikalar uygulanırken en elverişli ortam İslamofobinin artışında körüklenmesinde ortaya çıkmaktadır. Batıda kendi iç politikalarının dizaynında İslam'ı kullanan politikacıların sayısı giderek artıyor. Bu süreçte biz ne yapmalıyız, hangi konularda daha özenle hareket etmeliyiz, FETÖ ile başlayan süreçte gündemi oluşturan bazı dini yapılanmalara karşı tavrımız ne olmalı, bu oluşumlarla siyaset arasına nasıl mesafe konulmalı ve demokrasi, laiklik nasıl korunmalı? Radikal İslamcı terörizmin yeniden şiddete başvurduğu şu günlerde, Avrupa'da canlanan İslamofobiye karşı tavrımız ne olmalı? Bugün bu soruların yanıtlarını arayacağız. Geçtiğimiz günlerde Prof. Dr. Şahin Filiz'le yeniden bir araya geleceğimizi duyurmuştuk. Bugün yine konuşumuz Şahin Filiz.

Sayın Filiz,Fransa'daki olaylar ve Türkiye ile yaşanan gerilimli süreçte yeniden İslamofobiden söz edilir oldu. İslamofobi ilk kez ne zaman başladı, önce tarihsel bir bilgi verelim ve daha sonra günümüze gelelim.

Şahin Filiz: Ne ilginçtir ki "İslamofobi" (İslam Korkusu) kavramı, bilindiği kadarıyla ilk defa 1922'de Fransız Oryantalist Etienne Dinet tarafından kullanılmıştır. Antikçağ'da "Xenofobia" yani yabancı düşmanlığı ile İslamofobia arasında en az iki bin beş yüzyıllık bir zamansal mesafe vardır. Bazı araştırmacılara göre, İslamofobi Xenofobia'nın modern versiyonudur. Başka bir deyişle, Antikçağ'da Yunanlılar ve Romalılar, Akdeniz ve Mezopotamya halklarını "Barbaros" (barbar, yabancı) kabul ettikleri için İslamofobinin temeli xenofobia ile atılmıştır düşüncesindedirler.

Ancak bu kavramlar içerik ve tarihsel süreç açısından aynı değildir. Birbirinin yerine kullanılamazlar. Çünkü Yunan ve Helen uygarlığı, belirli bir etniğe, dine veya uygarlığa ait değildir. Girit, Girit'ten önce bütün Orta Asya, Batı Anadolu, İtalya, hatta Mezopotamya'daki halklardan, etniğe doğrudan referans sayılmayan Yunan ve Helen kültürüne ya yakındılar, ya da içinde idiler. Bu yüzden xenofobia bile kendi içinde çelişik bir içerik ve yorum barındırır.

İslamofobia ise, yabancı olarak Müslümanlara ve İslam dinine özgü bir kavramdır. İslam ve Müslüman korkusudur. Bu korkmanın ya da yabancı görmenin ardında din olarak Hıristiyanlık, toplum olarak, çoğunlukla Batı Avrupa zihniyeti vardır.

İslam dini, en son ve düzeltici din olarak geldiği tezi ile devamı olduğu Yahudilik ve Hıristiyanlığı geçersiz ilan etmiş;

evrensel, insancıl ve ahlaki ilkelere vurgu yapan bir yapıda olduğunu; önceki dinlerle ancak **"tahrif edilmemiş"** söylemlerde benzeştiğini ilan etmiştir. Zaman zaman birbiriyle kanlı çatışmalara girmiş ise de Yahudilik ve Hıristiyanlık, Sami dinler olarak, kendilerinden oldukça farklı bir iddia ve ret ile ortaya çıkan İslam dinini, doğuş ve yayılış aşamalarında bir rakip, sonra bir yabancı daha sonra da bir korku nesnesine dönüştürmüşlerdir.

Amuran: Dediğiniz gibi özellikle Avrupa'nın, Müslümanları rakipten yabancıya, yabancından düşmana evrilen bir korku nesnesine dönüştürmesinin sizce bir bilim insanı olarak temel gerekçeleri neye dayanmaktadır?

Filiz: İki temel gerekçeye dayanır. Birincisi, İslam'ın anılan dinlere rakip olarak doğmasıdır. Bu rekabet, Müslümanların hızla ve güçlü bir şekilde sahip oldukları toprakları genişletmesi; buna bağlı olarak siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda daha çok görünür olmasıyla **"fobik"** hedef haline gelmeleridir. Haçlı Seferleri, İran İslam Devrimi, 11 Eylül saldırıları, IŞİD ve benzeri yapılanmalar Batı tarafından **"fobik"** İslam'ı **"düşman"** taraf olarak tanımlamak için altın fırsatlar olarak yorumlanmıştır. Bu olayların ve yapıların hemen hepsinin Batı'nın kurguladığı doğrudur. Ancak sürekli bir senaryonun ve kurgunun nesnesi olmaktan kurtulamamak da en az Batı kadar Müslüman dünyayı bağlamaktadır. Bu saptama, sorumluluğu başkasına yükleyip sürekli mazlum ve haklı olduğumuza ilişkin iddiamızı, haklı çıkarmaz. İslam dünyasının kendi içinde halen boğuştuğu sorunları çözme yükümlüğü, Batı'yı masum yapmadığı kadar Müslümanları da masum yapmaz.

İkinci gerekçe, ilkinе bağlıdır. Müslümanlar, sürekli kullanılan, yönlendirilen ve düşman görülen tarafın temsilcileri olmaktan neden kurtulamazlar? Oryantalizmin önde gelen aktörleri Almanya, Fransa, İngiltere, Belçika, Hollanda gibi Batı Avrupa'daki devletlerden gelmekle birlikte, trajik-ironik bir şekilde, dünyanın her yerinden Müslümanlar bu ülkelerde yaşamak için ölümü bile göze almaktadırlar. **"En son din, en insancıl ve evrensel mesaj, değişmeyen ama değiştiren hayat nizamı, bütün insanların kurtuluş reçetesi"** gibi mega-anlatılar dillerden düşmezken, bunları söyleyenler neden kendi topraklarını, yurtlarını ve ülkelerini imar etmek, Atatürk'ün dediği gibi, **"çağdaş medeniyetler seviyesinden öteye taşımak"** için çabalamak dururken, **"hazır imar edilmiş Batı ülkelerini"** tercih ederler? Yanlışlık nerededir? Yüzyıllardır bıkmadan usanmadan söylendiği gibi, **"Müslümanlar İslam'ı ve Kur'an'ı doğru anlasalar, Batı'yı çoktan geride bırakır, örnek toplumlar yaratırdık"** yazıklanması, tarihsel ve fiili hal-i pür melalimize ne katkı sağlamaktadır? **"Korkulan düşman", "aşağılanan yabancı"** olmaktan kurtulmanın yolu, karşı tarafı **"daha da aşağılamak, daha da korkutmak"** mıdır?

Değildir ve olmamıştır.

Böyle bir tavır, İslam dünyasına ve özellikle ülkemize yarar değil zarar verecektir. İçinde bulunduğumuz bilimsel, düşünsel ve kültürel sorunları çözmenin yolu, dışarıdaki saldırganlara **"aynı üslupla"** yanıt vermek; içerideki farklı anlayışlara da önyargılı yaklaşmak olmamalıdır. Bu gün Fransa'nın göz yumduğu hatta cesaret verdiği İslamofobik yayınları, söylemleri ve propagandaları kesin bir dille kınıyoruz, şiddetle reddediyoruz. Ancak bu, İslamofobinin belki dünya kamuoyunda fütursuzca dillendirilmesini geriletebilir, ama Müslümanları Batı gözünde, hatta dünya kamuoyunda en iyimser deyimle sadece **"saldırıya uğrayan kesim"** olmaktan öteye taşımaz.

Peki, ne yapmalıyız?

İslam'ın doğuşundan günümüze kadar hep bu kör döngünün yarattığı gerginlikle mi yaşayacağız?

Bizim hiç mi yapacağımız bir şey yok?

Yahudilik ve Hıristiyanlık, dinlerini her çağda insan onuruna ve yaşam koşullarına göre yorumlamak için akıl, mantık ve bilimi cesaretle kullanmışlardır.

Amuran: Peki biz neden yapmıyoruz?

Filiz: Ne yapmamız gerektiğini aslında sayın Cumhurbaşkanı birkaç yıl önce açıkça belirtmişti:

“Bizim Diyanet teşkilatımızın Din İşleri Yüksek Kurulu var ve Din İşleri Yüksek Kurulu’nda da çok vasıflı ve bütün ilim dallarında yetki sahibi hocalarımız var, tefsirde, hadiste, fıkhıta, birçok. Bütün bu hocalarımız ne yapıyorlar, niye sessiz kalıyorlar?”

Bunlar İslam’ın güncellenmesi gerektiğini bilmeyecek kadar aciz. İslam’ı 14-15 asır öncesi hükümleriyle uygulayamazsınız”.

Sayın Erdoğan, bu sözlerinin devamını getirmeli; **“sessiz kalanları”** cesaretlendirmeli; şımarık tarikat ve cemaatleri, radikal dinci kesimleri cüretlendirecek her türlü yapılanma ve faaliyetlerin önüne geçmeli; bunun için de yetkili insanlara destek çıkmalıdır.

İslam yeniden ve vakit geçirmeden reforme edilmeli; 21. yüzyıldaki insanlar, 8. yüzyıldaki düşünme ve yaşam koşullarına zorlanmamalıdır. Zorlandığında hem dışarıdan **“İslamofobik”**, içeride de **“imanofobik”** (Tarikat ve Cemaatlerin birbirini imansızla suçlaması) olmaktan kurtulamayız.

Cumhurbaşkanının **“İslam’ın güncellenmesi”** gerektiğine ilişkin sözünün devamı gelmeli; artık uygulamaya geçilmelidir.

Düşünce yaşamımızda her alanda güncelleme varken, konu dine gelince, güncellemeyi İslam’a uydurmak çıkmaz bir yoldur.

“Kur’an ve İslam yanlış anlaşılıyor, Kur’an İslam’ı olsa, sorun çözülür” gibi politik, polyannacı ve kurnazca söylemlerle sürekli inananları **“adeta akılsızlıkla, bilgisizlikle suçlamak”** hiçbir zaman İslam dünyası için çözüm olmamıştır.

İslamofobik saldırılar ve eleştiriler bizi sadece kızdırmamalı, ama bunun ötesinde, topyekün **“güncelleme”** üzerinde çalışmamızı teşvik etmelidir.

İslamofobiyi radikal dinci akımları finanse eden Fransa, prefabrik üretimi olan bu örgütleri Türkiye’ye ihraç ederek, Türkiye’yi **“İslami terörün hamisi”** olarak göstermek peşindedir. Radikal dinci olduğu için Fransa’dan kovulanların sığınma başvurularına karşı dikkatli olmak gerekir.

Amuran: Bu sıraladığınız çözüm ve uyarılar için gündemde olan bazı konuları daha ayrıntılı değerlendirmekte yarar var. Sözelimi son zamanlarda gündemden düşmeyen çocuk tacizlerinde dinci-muhafazakar kesimden olayın kınanmasının toplumu tatmin edecek şekilde yapılmadığı değerlendirilmesi var. Bu değerlendirme de olayları olağan gördükleri gibi bir izlenim yaratıyor. “Kol kırılır yen içinde kalır” anlayışımı daha etkin ne dersiniz?

Filiz: Kol kırılıp yen içinde kalabilir ama onur kırıldığında bunu hiçbir yen örtüp saklayamaz.

İslam dininin temeli ahlaktır. İnsan onuru, haysiyeti, şerefi ve saygınlığı İslam’a göre her türlü ibadetten, akrabalıktan ve taraftarlıktan üstündür. Kuran’da Hz. Muhammed’e hitaben, **“Ve elbette sen en yüce ahlak üzeresin”** (kalem Suresi, 4. Ayet) denilerek İslam’da ahlaki değerlerin vazgeçilemez olduğu vurgulanır. Ahlak, insanın ruhundaki namus ve şeref duygusudur; etik vicdandır. İnsanlığının biricik ölçüsüdür. Bu ölçüyü çiğneyen ya da önemsemeyen, Hz. Muhammed’in yolunda olduğunu, hatta Müslüman olduğunu iddia edemez. Ahlak çiğnenerek dindar olunamaz. Kötülükleri yapan ile yapanlara sessiz kalanlar aynı kategoridedir. İşte bu nedenle dinci muhafazakarlık ile Müslümanlık arasında yer ile gök kadar mesafe vardır.

İslam dini erkek ya da kız olsun, çocuklara yönelik her türlü cinsel veya fiziki zorbalığa, istismara kesinlikle izin vermez. Hz. Muhammed’in çocuklarına ve torunlarına nasıl özen gösterip üzerlerine titrediği herkesçe bilinir. Dinci muhafazakârlar İslam’dan ekmek çıkaramazlar. Bu yüzdendir ki dinci muhafazakârlık, İslam dininin ahlaki ilkelerini engel olarak görür. Bunu aşmak için dinin ahlaki içeriğini ortadan kaldırır. Halkın, Türk devlet geleneğine tarihsel birikimin gereği olarak saygılı olmasından yararlanarak, en insanlık dışı fiillerde bile **‘büyüklerimiz böyle diyorsa, vardır bildikleri’** gibi sorgusuz sualsiz teslimiyeti, sorgulamaya ve eleştirmeye tercih etmesi kutsal vazife imiş gibi dayatılıyor. Oysa indirilen dinde,

insanların “Tanrı’nın varlığına ikna etmek, neden bir ve tek olduğunu tartışmak için özellikle teşvik edildiğini” görüyoruz. Her türlü cürümü ve günahı yumuşatan ve neredeyse meşrulaştıran söylemler, Allah’ı ve Peygamberi değiştirilmiş uydurma bir dindarlığın doğal sonucu olabilir.

Amuran: Bir ara istismar haberlerinin ardından idam talepleri yükselmişti. Neyse ki son zamanlarda bu sesleri duymuyoruz. Çözümde doğru yöntem ne olmalıdır, nasıl caydırıcı olunabilir?

Filiz: İdam, keskin ama etkisi kısa süren bir çözümdür. Ancak adli, sosyo-kültürel ve siyasal sonuçları, toplumsal öfke yatıştırıcılığı kadar kısa ve geçici değildir. Caydırılığı geçicidir ve belki de ters etkisi daha fazla olacaktır. Zaten yoğun bir cinsel istismar furyası, kadına, cinselliğe ve insan ilişkilerine konulan kısıtlamalar ve baskılardan kaynaklanmıyor mu? Kadına ve cinselliğe yönelik kısıt ve baskılar arttıkça, cinsel istismar furyası, farklı yollar, yöntemler bulmakta, hatta insanlık dışı yöntemleri denemektedir. İnsan yaratılışına aykırı eylem ve söylemler, aslında doğal ve meşru yaşam alanımızı gittikçe daraltarak bitmeyen ruhsal ve zihinsel bir idama benzemektedir. Yaşama yayılan bu süreçsel “idam”, bir kerelik idamdan daha korkutucu ve kıskırtıcıdır. Ben de “**Bir kerelik idamdan bir şey olmaz**” diyeceğim. Kadın cinayetleri, namus havariliği, mahrem-namahrem ayrımı, çocuk istismarlarına söz konusu umursamaz hatta cemaat ve tarikatlara kol kanat geren tutumlar, Türk toplumsal yaşamını süresiz idama mahkûm etmiş durumdadır.

Amuran: Size göre, bu istismarları önlemek için kalıcı önlemler neler olabilir ne yapılmalıdır?

Filiz: Anaokulu’ndan üniversite sıralarına kadar uzmanlar gözetiminde çocukların kendi bedenlerin tanımaları, birey olarak yetiştirilip karşı cinsle bir arada karma bir eğitim-öğretime tabi tutulmaları gerekir. Erkek-kadın ayrımı, haremlik-selamlık tarzı bir eğitim-öğretim modeli olamaz. Karşı cinsini tanımayan çocuk ve dolayısıyla yetişkin, kendini hiç tanıyamaz. Kendine yabancı olan bir çocuk, yakınlarından ve yabancılardan gelebilecek istismar tehlikelerine karşı da yabancılaştır, savunmasız kalır.

İlahiyat Fakülteleri, İmam-hatipler ve Diyanet’e ait Kuran kursları ve din eğitim kurumları dışındaki tüm dinsel kuruluşlar kapatılmalıdır. Sayılan resmi kurumlar ise sürekli denetlenmelidir.

Cemaat ve tarikatlar, vakıf ya da dernekler temelinde varlıklarını meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Bunları, kuruldukları dernek ve vakıflar doğrultusunda sivil, dinsellikle ilgisi olmayan ve din eğitim-öğretimi yetkisi tanınmayan teknik kuruluş asıllarına döndürmelidir. Bu yapılar, sivil, laik ve sosyal örgütler olarak budanmalı; din eğitimi izni verilmemelidir. Bu yapılamıyorsa işlevsizleştirme sürecine tabi tutarak kapanma/kapatılma noktasına getirilmelidir. Bu süreçte de Türk halkının gerçeği görmesine yardım ederek güvenilir olmadıkları ifşa edilmelidir.

Cinsel istismar yapanları, doğrudan dini sorun ederek, cürümlerini İslam’a fatura ederek cezalandırmış olmayız. Adli takip ve ceza elbette kaçınılmaz; en ağır cezalar verilmelidir. Ancak köklü çözüm bu değildir. Daha önce de söyleşimizde de vurgulamıştım: Örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarımızda mutlaka uzmanlar nezaretinde cinsel eğitim verilmelidir. Erkek-kadın ilişkilerinde meşru alanın gayri meşru alandan daha geniş ve vazgeçilmez olduğunu sosyal, siyasal ve kültürel olarak hem yöneticilere hem de halka anlatmak kaçınılmazdır.

İstismarcılar, haklı olarak ne denli öfke ve nefretimizi çekerse çeksinler, bu toplumun üyesidirler. Birkaç kişiden ibaret de değildirler. Yapana değil, o fiile kaynaklık eden sorunlara ve bu sorunları çok yönlü, disiplinler arası çözecek uzmanlara olan ihtiyaca odaklanmamız gerekir. Sorun, aile içi çatışma, depresyon, psikolojik rahatsızlıklar, psikiyatrik vakalar, sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel etmenler ve benzerlerinden kaynaklanıyor olabilir. Bu durumu salt cehalet ya da dinci yobazlıkla açıklamak yüzeysel kalabilir.

Bu cürümleri tekrarlama eğiliminde olanları işlevsizleştirecek tıbbi, sosyal ya da kültürel yaptırımlar üzerinde de ayrıca düşünülmelidir.

Son olarak siyasi irade, cinsel istismarlara karşı her kurum ve kuruluşları ile kesin bir şekilde mücadele edeceğini, ısrarla

ve vurguyla yinelemelidir.

Amuran: Sosyal medyada, bazı televizyon ekranlarında gördüğümüz başına takke- kavuk-fes sırtına cübbe alan kendisinin bir tekkenin şeyhi olduğunu iddia eden cahil fırsatçıların sayısı arttı. Konuşmaları dinin saygınlığına dokunulmazlığına zarar veriyor. Dine, cezalandırıcı bir kimlik kazandırılmaya çalışılıyor. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevi dinin saygınlığını korumak halkı doğru bilgilendirmek dine zarar verenlerle mücadele etmek değil midir?

Filiz: Diyanet İşleri Başkanlığı resmi sitesinde şöyle yazar: “Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK tarafından kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın görevi, kuruluş kanunu olan 429 sayılı Kanun'da “İslam dininin itikat ve ibadet alanıyla ilgili işleri yürütmek ve dini kurumları idare etmek” şeklinde ifade edilmiştir. Ülkedeki tüm cami ve mescitlerle bunların görevlilerinin idaresi Başkanlığa verildiği gibi tekke ve zaviyelerle bunların görevlisi olan şeyhlerin idaresi de Başkanlığa verilmiştir. 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapatılması ile birlikte bunlara dair hususlar Başkanlığın görev alanından çıkarılmıştır.” [1] Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığı 3 Mart 1923'de 429 sayılı Kanunda belirtildiği ve vurgulandığı üzere, “İslam dinindeki inanç ve ibadet alanıyla ilgili işleri yürütmek ve dini kurumları idare etmek” amacıyla kurulmuştur. Tekke ve zaviyelerin kapatılması, Diyanet İşleri'nin bu yapılarla ilgili görev alanı da ortadan kaldırmıştır. Yani, tekke, zaviye, cemaat ve tarikat yoktur, olmayan yapı ya da yapıların idaresi de söz konusu değildir. Şu halde cemaat ve tarikatların varlığı hem Diyanet'in varlığına, kuruluş amaçlarına hem de görev alanı olmaktan çıkmaları itibarıyla fiili dinsel hizmetlere aykırıdır, her bakımdan gayri meşrudur. Gayri meşru kuruluşların devamı, öncelikle Diyanet'in varlık nedeniyle çatışmaktadır.

Bence dünden bugüne Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kuruluş amacına uygun olarak iki temel görevi bulunmaktadır. Bu görevleri yaptığı sürece bu teşkilat, Alevi-Sünni veya başka anlayıştan her Türk vatandaşını kucaklayıcı olur ve bu vesile ile varlık ve kuruluş nedenine sadık kalır. Aksi takdirde yalnız Alevi vatandaşlarımız değil, Sünni vatandaşlarımız için de en azından manevi meşruiyetine gölge düşürmüş olur.

İslam dinindeki inanç ve ibadet alanları konusunda Türk halkının tümünü aydınlatmak, İnhisarına ve yetkisine tevdi edilen görev ve sorumluluklarda cemaat ve tarikatlara asla fırsat vermemek. Yetki ve sorumluluk bölüşümü resmen değilse de fiilen sıkça tanık olunan olgular olarak gerçekleştiği sürece Diyanet, ikinci görevini yapmıyor, birincisine de kudret yetiremiyor demektir.

Diyanet, bir Cumhuriyet kurumu olduğunu unutmamalıdır. Tarikat ya da cemaat olamayacağı gibi, kendisine verilen dinsel yetkiyi açık ya da gizli olarak onlara devredemez.

Amuran: Bu tür yapılanmalarda işlenen yüz kızartıcı suçlara karşı siyasi iktidar olayları sadece adli vaka olarak yorumlanıyor. Bu süreçte dini siyasi bir malzeme olarak kullanan siyasetçilerin sorumluluğu yok mu? Sözgelimi tarikat ve cemaat yapılanmalarına ilişkin TBMM de bir araştırma Komisyonu oluşturulamaz mı?

Filiz: Kesinlikle oluşturulmalıdır. İktidarından muhalefetine kadar bu ulusal soruna hep birlikte müdahil olmak görevleridir. Özellikle meclis içindeki ve dışındaki muhalefet, artık hiçbir şekilde tevil götürmeyecek bu tür iğrençlikleri TBMM'de araştırma komisyonu kurarak ciddi, resmi ve kararlı bir tutum sergilediklerini açıkça ortaya koymak zorundadırlar. Bu noktada iktidara daha fazla sorumluluk düşmektedir. Ülkemizin genel ahlaki ve kültürel dokusuna, dinsel duyarlılığına yönelik olarak giderek yıkıcı bir artış gösteren bu istismarlara karşı muhalefetin meclise sunduğu komisyon kurma, araştırma önergesi verme ve olayların her yönden takibini sağlama gibi önerilerini, suç örgütüne dönüşmüş bir avuç müptezelden gelebilecek marjinal düzeydeki oy hesabına girmeden, desteklemelidir. Eğer oy artışı hesap ediliyorsa, bu yönde hareket etmeleri daha rasyonel ve sonuç verici olacaktır.

Amuran: Tarikat ve cemaatleri sivil toplum olarak görenlere şunu sormak istiyorum. Bu oluşumların sivil inisiyatif olarak değerlendirilmesi için dernekler sendikalar gibi demokrasiye katkıda bulunmaları gerekir. Oysa içlerinde kendi yapılarında biat kültürü var. Karşı görüşe hayır diyen bu oluşumların demokrasiye katkıları olabilir mi?

Filiz: Kötülükte biat bu yapıların geleneği haline gelmiştir. Din adına ve dine rağmen ahlaksızlık, kamu yararına değil, kamu zararına işlemektedir. Sivil kavramı, “medeni”, “şehirli” demektir. Ülkemizde “askeri olmayan, militer olmayan” anlamı öne çıkar. Bazılarına göre sivil toplum, “devletin denetim alanı dışında yurttaşların kendi düşünce ve faaliyetlerini yürütmek üzere teşkil ettikleri guruptur.” Ancak bu tanım eksik ve yetersizdir. Çünkü en büyük toplumsal örgüt ve aygıt olan devlet, yurttaşların her türlü iş, eylem ve yapıp-etmelerini düzenler; düzenlemelerine yardımcı olur. Sivil toplum ise, devletin yetemediği, eksik ya da tamamlanması gerektiği düşünülen alanlarda, yurttaşların lehine olan konularda destekçi ve yardımcı bir rol oynar. Başka bir deyişle, sivil toplum, devletin yurttaş bakımından görünümü ve yorumudur. Başka deyişle, devletin doğal parçasıdır. Burada sivil toplum kuruluşları demokrasi, laiklik, hakça bölüşüm, insanca yaşam ve adalet gibi temel değerlerin devlet tarafından nasıl ve ne şekilde toplumsal yaşama yansıtıldığını gözlemler, denetlerler. O halde sivil toplum örgütleri, laik, demokratik ve hukukun üstünlüğünü savunmaya odaklı birimlerdir.

Oysa Cemaat ve tarikatlar devlete rakiptir;

Amuran: Yakın tarihimizde yaşadığımız FETÖ örneği var. FETÖ olmadan önce cemaat diye tanımlanırdı değil mi?

Filiz: FETÖ örneği özel ve mevzi bir olgu değildir. Bütün bu yapılar FETÖ adını henüz almamışlarsa da doğrudan devlete taliptir. Sivil toplumlar için vazgeçilmez koşul ve özelliklerin hiç birini taşımadıkları gibi, bunlara açıkça cephe alırlar. Dinsel alan, sivil bir alan değildir. Dinselle anılan hiçbir topluluk ne sivil, ne de yurttaş yararı gözetir. Dernek ve vakıf olmanın ötesine geçen cemaat ve tarikatlar, dinci militarizmin, özgürlüklerin, yurttaşlık bağlarının, sosyal yaşamın, hukukun ve mevcut her türlü rejimin düşmanı olmak üzere kendilerini konumlandırmış durumdadırlar. Aynı anda hem devlete hem de yurttaşların yaşam haklarına karşı mücadele ederler. Ayrıca her biri diğerine ölüme düşmandır. Bunlar kendi içinde demokratik olmadıkları gibi başkalarına, aynı dinden bile olsa, mensubu olmayanlara hayat hakkı tanımazlar. Faşist, cahil, baskıcı, zorba, dogmatik ve insanlık karşıtıdır.

Bunlar sivil toplum değil, siğil toplum örgütleridir.

Amuran: Din, dokunulmazlığı nedeniyle bir fırsata dönüştürüldü. Tarikat ve cemaat gibi yapılanmalar, ekonomik rant sağlanan vergisiz algısız ticaretin bayraktarlığını da yapar duruma getirildi. Burada din ve kutsal kitap kullanılarak dinsel ayrıcalık taşıdığı iddia edilen tarikat ve cemaatin başındaki kişilere çıkar sağlanıyor. Nasıl denetlenebilir?

Filiz: Dinsel ayrıcalık, görev ve sorumluluk bakımından sadece Diyanet İşleri Başkanlığı'na aittir. Cemaat ve tarikatlar, gayri meşru yapılardır ve bunların hiçbir dinsel ayrıcalığı yoktur, olmamalıdır. İki başlı, paralel devlet olmazsa, dinsel yetki için de aynı şey geçerlidir. Devlette de dinde de bölünme, ortaklık, yetki paylaşımı olamaz. Olur derseniz, bu yapılardan her biri semirip güçlendiği gün “FETÖ” olacaktır.

Dinsel misyona bürünmüş her türlü yapı ve kuruluş, siyasi kararlılıkla kapatılmalı; hiç olmazsa dernekler sınırı içine çekilmelidir. Dinsel faaliyet yapmalarına resmen ve fiilen izin verilmemelidir. Edindikleri haksız yollarla memalike el konulmalı; millete geri döndürülmelidir.

Amuran: Daha büyük bir tehlike var. Bazı dini yapılanmalar, yabancı istihbarat kuruluşlarının yuvası da olabiliyor. FETÖ terör örgütünde gördüğümüz gibi. Osmanlı'nın son döneminden başlayarak Cumhuriyetimizin kuruluş yıllarında yaşanan örneklerden de söz edelim isterseniz Mustafa Kemal Atatürk'ün mücadelesinin temel nedenlerini de bu arada anlatmış olalım.

Filiz: Çağdaş, laik, sosyal ve hukukun üstünlüğüne dayalı, Atatürk'ün deyişiyle bir erdem olarak kurulan Cumhuriyetimizin kuruluş yıllarında, yedi düvel içindeki düşmanları desteklemiştir. Atatürk önderliğinde varolma savaşı veren Türk milleti, karşısında yalnız yedi düveli değil, içindeki dinsel oluşumları da bulmuştur. Milli Mücadele'ye, Kuvay-ı Milliye'ye ve Atatürk'e, ölümüne maddi-manevi destek veren pek çok din bilgini, hocalar ve din adamları olmasına rağmen,

emperyalistlerden yana tavır alanlar da vardı. Mustafa Sabri, İskilipli Atıf ve Said-i Kürdi gibi vatan hainleri İslam dinini kullanarak, emperyalistlerin amacı doğrultusunda dinsel oluşumlar içinde yer alarak, Kuvay-ı Milliyeye ve Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında Türk ulusunun bağımsızlık savaşına karşı akıllara zarar mücadele yürütmüşlerdir. Bunların artığı olan FETÖ örneği ortadadır.

Emperyalistler adına ülke ve ulusuna karşı kirli mücadelelerini kişisel ve kurumsal olarak iki koldan sürdürmüşlerdir. **"Teali İslam", "Kürt Teali"** cemiyetleri adı altında ırkçı ve dinci işbirliği içinde ama **"İslam"**ı alet ederek halk nazarında etkili olmanın yollarını aramışlar, gerçekten de kurtuluş ve bağımsızlık mücadelemizi zaman zaman zora sokmuşlardır. Ne ki dinci istismarın emperyalist emelleri ne Atatürk'ü ne de canı pahasına ülkesi ve ulusunu kurtarmaya ant içmiş kahramanlarımızı davalarından döndürememiş, Cumhuriyetimizin kurulmasına engel olamamışlardır.

Günümüzde malımıza, canımıza, namusumuza, çocuklarımıza, alın terimize ve en önemlisi Cumhuriyetimize kasteden cemaat ve tarikatlar, kuruluş yıllarındaki şer odaklarının ve o odakların efendilerinin izini sürmekte ve aynı amaca hizmet etmektedirler. FETÖ bu tablonun en açık, en tartışmasız somut örneğidir.

Amuran: Gülen cemaatinin yapılanmasını önce destekleyen ve bir terör örgütü olduğu anlaşıldıktan sonra darbe girişiminden ders alındığını ve etkin mücadele edildiğini söyleyebilir miyiz? Çünkü FETÖ'nün uygulama taktikleri hala devam ediyor.

Filiz: FETÖ ile mücadele yoktur diyemeyiz. Yargımız, emniyet güçlerimiz ve bir takım siyasiler gerçekten son derece etkin mücadele örneği sergilemektedirler. Ancak FETÖ, çok yönlü, çok kollu ve dış destekli emperyalist bir çete olduğu için, onunla mücadele her yönden etkili ve kararlı bir şekilde yapılmak zorundadır.

Sinekler avlanıyor ve bunların FETÖ bataklığından türediğini söyleyebiliriz. Ancak bataklık hala tehlike saçıyor. Sineklerini gönderip, varlığını tahkim etmeye çalışıyor. Örgüte kazandırılanlarla yapılan mücadele, örgütün mantığı ve kurucularına yönelik yapılırsa, FETÖ ile mücadele etkili ve kalıcı olacaktır. FETÖ, 15 Temmuz darbesinden sonra halen iki yoldan etkili olmaya çalışıyor:

Birincisi, operasyonları yurt içinden ve dışından, sürekli sabote eden ince taktiklere başvuruyorlar. Kriptolar, örgütün asıl yuvasına girilmesini engellemek için, kendilerini gizliyorlar. Hırçın, tutarsız ve panik içinde sözüm ona Fetösavar bir çılğın görüntüye sığınıyorlar. Bunun yanında, akıldışı, insanüstü ve dini terminoloji kullanarak, dogmatik bir taraftar figürü çiziyorlar. Samimi olmadıkları her hallerinden belli oluyor. FETÖ'ye sövgünün, güç sahibi siyasilere övgünün dozajını kaçırın konuşmacılara sık rastlıyoruz. Böyle bir portre çizen bu insanların mazileri genellikle FETÖ'ye dayanıyor.

Kriptolar (her alanda mevcut ne yazık ki) yüzünden en hayati alanlarda devletin işleyişi sekteye uğruyor. Temizlik, "hala varım" diyen örgütün doğrudan beynine ve kalbine yönelmelidir. Organlar, kendiliğinden çöker.

İkincisi, FETÖ resmen ve fiilen çökertilme süreci ile karşı karşıya olduğu için, mevcut cemaat ve tarikatlar yoluyla Franchising yöntemini kullanıyor. Türk halkının ırzından geleceğine, dininden ahlakına, ailesinden malına uzanan tarikatlar, FETÖ Franchising'i ile onun ulaşamadığı amaca doğru hızla ilerliyorlar. FETÖ'nün ana kaynağı olan Nurcularla Süleymancı gruplar bunların en önde gelenlerindedir.

Öyleyse cemaat ve tarikatlara, devlet artık bir değil iki kez dikkat etmeli; birden olmasa da süreç içinde bunların faaliyetlerine resmen ve fiilen son vermelidir.

Amuran: Son yıllarda özellikle muhafazakar kesimde kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri de arttı. Bu kesimin geleneksel kültürüne yerleşen cinsiyet ayrımcılığının rolü var mı? Kutsal kitabımızda olmayan, kurgulanan, kadına yönelik yanlış algıları değiştirmek ilahiyatçıların din alimlerinin de işi değil mi?

Filiz: İslam dini sanıldığı gibi kadına düşman değildir. Kadına ilgili ayetler, o günün koşullarında ve hatta bugün bile, yabana atılacak önerilerden ibaret sayılmaz. Kadın Kuran'da aşağılanmaz; namus ve ahlakın cinsiyeti belirlenmez. Yani

namus dışı bir kavram değildir. Ahlaki kurallar erkek-kadın herkes için geçerlidir. Cinsiyet ayrımı olmadığı gibi cinsellik lanetlenmiş değildir. Kuran'ı açıp bakan herkes bu gerçekleri görür.

Ne var ki dinci cemaat ve tarikatlar, Kur'an'ın bu hakikatine ve İslam'ın ruhuna aykırı davranarak kadını aşağılamakta; namusu biyolojik bir parçaya indirgemekte ve kadını her türlü yanlıştan sorumlu tutmaktadır. Bununla da yetinmeyip tarikatların sapkın liderleri kadınları ve çocukları din adına sömürmekte, kullanmakta, ırzına ve şerefine tasallut etmektedir.

Çağdaşlık ve aydınlanma Türk kadınının eseridir. Cumhuriyetimizin erdem ve bekası Türk kadının emeği ve özverisine bağlıdır. Modernleşme, aydınlanma ve demokratik geleneğin yerleşmesi kadınlarımız sayesinde gerçekleşmektedir. İşte bunun farkında olan karanlık odaklar ve bu odaklara hizmet eden dinci oluşumlar-esasen ben bir İlahiyat uzmanı olarak bunların kesinlikle Müslüman olmadıklarını vurguluyorum- Cumhuriyeti yıkmak ve "sarığın daha iyisini sarmak" için, kadınlarımızı ve çocuklarımızı hedef alarak işe koyulmaktadırlar.

Türk kadını, dinine saygılı ve bağlıdır; ama bu şarlatanların gerçek yüzlerini fark edecek kadar da aydın ve tedbirdir.

Amuran: Bütün bunların sergilenmesinden sonra bu kesime laikliği yeniden anlatabilmek için bir yurttaş olarak nelere özen göstermek durumundayız. Toplum nelerden sakınmalı? Son sözlerinizi alalım:

Filiz: Laiklik, bir din ve bir inanç sistemi değildir. Özellikle İslam'a karşı konumlandırılmış alternatif bir inanç ve ibadet bütünü de değildir. Siyasi ve sosyal bir tutum, bir tavidir. Dinle ilgisi yok mudur? Doğal olarak vardır. Neden? Medeni, sivil, özgürlükçü, çağdaş ve aydın olmak ancak laiklikle mümkündür. Din kavramının medeniyet ve medenileşme anlamlarını şimdi yeniden anımsarsak, din ile laiklik burada bütünleşir. Yakınlaşır, birbirinden ayrılmaz hale gelir.

Dindar insan medeni insandır; şehirlidir, aydındır, hakka hukuka inanır. Devletine ve ulusuna zarar vermeyi aklından geçirmez. Tam tersine, yararlı olmayı ibadet sayar. Cinsiyet ayrımcılığı yapmaz, teröre, hukuksuzluğa, hırsızlığa, yolsuzluğa, cinsel sapkınlığa asla prim vermez. Çünkü dinini laik bir Cumhuriyet sayesinde özgürce yaşadığının ayırdındadır. Bunları yapanın dindar, dine saygılı ve barışçıl bir insan olmayacağını bilir.

Amuran: Getirdiğiniz eleştiriler İslam'ın güncellenmesinde yol gösterici olabilir. Bu nedenle eleştirilere kulak verilmeli ve ona göre değerlendirmeler yapılmalıdır. Çok teşekkürler.

Filiz: Ben teşekkür ederim.

Nurzen Amuran

Odatv.com

[1] (<https://www.diyenet.gov.tr/tr-TR/Kurumsal/Detay//1/diyenet-isleri-baskanligi-kurulus-ve-tarihcesi> Erişim Tarihi: 15.09.2020)

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Bağış'ın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

31.10.2021

Tüm Yazıları

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Mentеш

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşağı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

